

ANNABEL

KATHLEEN WINTER



narrativa •
eroin

ANNABEL

Narratiba, 78

Kathleen Winter

ANNABEL

Itzultzailea: Josu Zabaleta



Aitari eta amari

Annabel, Annabel, nora joan zara?
Goiak eta beheak aztertu ditut.
Beheak eta goiak aztertu ditut...

KAT GOLDMAN

Sexuak direnik eta desberdinenak izanagatik, nahastu egiten dira.
Gizaki ororengan gertatzen da sexu batetik besterako fluktuatze bat,
eta askotan jantziek baizik ez dute atxikitzen gizonezko
edo emakumezko itxura, eta azpiko sexua
agerikoaren guztiz kontrakoa izaten da.

VIRGINIA WOOLF

HITZAURREA

—Aita!

Kanoan dagoen gizon itsua ametsetan ari da.

Zergatik jaitsi behar zuen karibu zuri batek Beaver ibaira, basoko saldoa bizi den lekura? Zergatik utzi tundra artikoa, argiak argi goritan distira egiten duen lekua, leku ilun hauetara etortzeko? Zerk behartu behar zuen karibu bat bere saldotik alde egin eta milaka kilometro bakar-bakarrik egitera? Saldoa erosotasuna da. Saldoa ez da landan zabiltzala moztu edo urratu daitekeen oihal bat. Aztoea edo ipar-ahatea bazina eta saldoa zerutik ikusi ahal izango bazenu, elurraren gainean bigunki hegaldatzen den gaza bat irudituko litzaizuke, ez laino bat baino trinkoagoa. “Bigunak gara —xuxurlatzen du saldoak—. Ez dugu goiko hortzik. Ez dugu urratzen haragia. Ez dugu urratzen bizirik den ezer. Adeitasuna bera gara gu. Zergatik alde egingo luke, hortaz, gutako inork saldotik. Bereizi, banandu, aparte, hitz gogorrek dira horiek. Galdurik egotea da gutako bat bakarrik egoteko eta saldoan parte ez izateko arrazoi bakarra”.

Kanoak, ibai erdiko ur sakonetako bareune batean igerian, ur ilun, barea eta alboetako, gaineko eta azpiko bitsaren aparra du inguruan. Karibu zuria zuhaitz-enbor beltzen arteko eguzkigune batean dago geldirik, ibai-ontzian dauden gizonari eta nes-kari finko begira. Karibuaren apatxen azpiko goroldioa zuria da, eta piztiaren gai beraz egina dirudi; haren isla ere ozta-ozta sumatzen da, gainetik eta azpitik duen argitasunagatik. Aise izan

zitekeen argitatik berez sortua eta argiz egina, Graham Montaguek eta haren alabak ametsetan izanarazia.

–Aita? Annabel txalupan zutitzen da. Beti esan izan diote, ibiltzeko ere gauza izan baino lehenagotik, ez egiteko hori, baina egin egiten du. Kanoa geldirik geratzen da une batez, neskak xarmadura hartarantz luzatzen ditu eskuak, orain ikusten duenez, bizkarraren eta bularralde bikainaren inguruan izotz distiratsuzko kapa bat jantzita darabilen karibu harenganantz. Izatez, izotz-dir-daiak ditu bere ile zuri guztian zehar, eta ezin du sinetsi aita itsu eta lotan dagoenik. Ezin du sinetsi bizitza gizon batek ikuskari hura galtzeko bezain bidegabea izan daitekeenik; eta eskuak luzatzen ditu, esku luzeak, bere aitak maite izan dituenak, eta maratzak izan daitezen eta goza ditzan lan egin eta espero izan duenak; eta kanoa ibaiaren bihotz bare, sakonean iraultzen da. Aise biratzen da, instant batean. Fusila hondora joaten da, hornigaiak ur gainean geratzen dira edo hondora joaten, arintasunaren eta bildukinaren irazgaiztasunaren arabera.

Graham Montaguek inoiz ez du igerian egin beharrik izan eta ez daki nola egiten den, eta Annabel alabak ere ez.

LEHENENGO ATALA

- 1 -
MUNDU BERRIA

Wayne Blake martxo hasieran jaio zen, udaberriko izotz zartatzearen lehenengo seinaleekin batera –garrantzi handiko garaia janaritarako ahateak ehizatzen zituzten Labradorreko biztanleentzat–, eta alde hartan 1968an haur gehienak bezala, amak ezkondu zenez gero ezagutzen zituen emakumez inguratutik jaio ere: Joan Martin, Eliza Goudie eta Thomasina Baikie. Izotzetan arrantza egiten eta karibu-laruzko mokasinak egiten bazekiten emakumeak, senarrak ehizako tranpa sailetan zebiltzan hilabeteetan egurra eroriko ez zen pila batean pilatzen bazekitenak. Jaio-tza normal batean zer egin behar zen oso ongi zekiten emakumeak.

Croydon Harboureko herriak, Labradorreko kostaldeko hego-ekialdean, badu Labrador osoak duen lur magnetiko hori. Ildokatze bat, pilpira bat sentitzen da, lurra argia xurgatu eta bi-brazio bat darion ahala. Batzuetan begi hutsez ere ikusten duzu, argi-zerrendak lurretik nola ateratzen diren. Ez dute bidaiari guztiek sentitzen hori; beste leku batzuetan ere bilatu eta basamortuan eta mendi eremuetan baizik ez dute aurkitzen. Gerta daiteke bidaiari bat New Yorketik etortzea eta sentitzea. Kafe bero on bat eta trinko idatzitako egunkariak zer diren badakiten baina gauza oinarritzakoago bat, beren zainetan Mundu Berriaren injekzio bat nahi duten esploratzaileek, irakasleek, jendeak. Egiazko Mundu Berria, ez autobideak eta autobideak egitea eta autobide horietan ogitartekoak eta hanburgesak saltzeko eraikin apal, erradiaktiboak

jartzea ekarri duen mito bat. Etor daiteke bidaiari bat Labradorrera eta gerta daiteke Labradorren energia magnetikoa sentitzea edo ez sentitzea. Galdera bat ekarri behar du pertsonak. Lurretik datorren energia aise iristeko, zirkuitu ireki bat izan behar du bisitariak, eta ez dira denak horrelakoak. Eta gauza bera gertatzen zaie Labradorren jaiotako pertsoneri ere. Batzuek badakite, jaiotzatik bertatik, jaioterriak baduela arnasa-sistema bat, energia hartzen duela harkaitzetatik eta mendietatik eta uretatik eta Lurraz haraindiko grabitazio-jardueratik, eta energia itzultzen duela ordainez bere arnasarekin. Eta beste batzuek ez dakite hori.

Wayne bere gurasoen, Treadway eta Jacinta Blakeren etxean jaio zen, bainuontziko uretan. Treadway Labradorrekoa zen, baina Jacinta ez. Treadwayk bere aitaren tranpa sailak mantendu zituen, eta harkaitzetara magnetizatuta zegoen; Jacinta, berriz, St. John's-etik etorria zen, hemezortzi urte zituenean, Croydon Harboureko eskolatxoan irakasle izateko, ustez hura abentura bat izango zela-koan, Treadway ezagutu baino lehen, eta hiru edo lau urteko esperientzia izateak St. John's-eko eskolan irakasle izateko aukera emango ziolakoan.

—Nire eguneroko janaria ogia eta urdaiazpikoa izango litzateke —esan zion Joan Martinek Elizari eta Thomasinari Jacintak bainuontzian bere haurgintzako oinazerik gogorrenak gainditu zituenean. Croydon Harbourean emakume guztiek esaten zuten inoiz edo behin zenbat gozatuko zuten beren gisa biziz. Emakumeek gozatu egiten zuten amets horretan beren senarrak beren tranpa sailetatik itzulita etxean luzaroegi geratzen zirenean—. Afaltzeko, arrautza egosi pare bat aski, eta gau bakoitzeko aldizkari bat irakurriko nuke ohean.

—Nik jantzi berbera erabiliko nuke aste osoan —esan zuen Elizak—. Artilezko galtzak eta atorra grisa lotarako atorra azpian estu-estu sartuta. Irailetik ekainera ez nuke kenduko lotarako

atorra. Eta katua edukiko nuke gure txakurren orde, eta dirua aurerratu nuke piano bat erosteko.

Emakumeek ez zuten ezinikusiagatik nahi izaten beren senarrak kanpoan egotea; ezinera manezko negu haietan izaten zuten egiteko guztia egurra garraiatzea eta hezur-muinaren zatirik xehena ere gordetzea eta senarrak etxera etortzen zirenerako espero zuten intimitatearen irrikaz egotea zelako baizik, intimitate hura beti irudimen hutsa izango zela jakinik ere. Orduan udako eztanda laburrak iristen ziren, San Antonio erramuak eta ontzietako loreak eta eguzki-ihintzak zabaldu eta arnasa-bafada xarmagarri usaintsu bat, orain bizitza has zitekeela adierazten zuena, botatzen zuten aierera, baina ez zen hasten bizitza. Landareak haragijaleak ziren. Udako une hark bazuen desira eta gozamina eta heriotza, dena zurrutada batean, baina emakumeek ez zuten parte hartzen horretan. Udako unea inguruan noiz hedatuko itxaroten zuten, emakumeen bizitza barruan hartzeraino noiz zabalduko, baina inoiz ez zen zabaltzen.

Jacinta etortzen ari zen haurrak azpil-hezurak dislokatzen zizkiola pentsatzea ere eragozten zion larriminaz intzirika ez zegoenean, hark ere ametsaz gozatzen zuen.

—Ez dut uste hemen egongo nintzatekeenik —esan zien bere lagunei lapiko esmaltatutik kafea irakiten isurtzen zuen bitartean, bere sabela foka gazte bat bezain gizendua zuela loretxo zuriz estalitako mantal urdinaren azpian—. Monkstown Roderia joango nintzateke eta han irakasle-lanik aurkituko ez banu, lehengo lanera itzuliko nintzateke berriro, Duckworth garbitegira, Newfoundland Hotelerako oihal zuriak garbitzera.

Thomasina zen tentazioari men egiten ez zion bakarra. Ez zuen aitarik izan, eta begiramendu handia zion senarrari, Graham Montagueri. Ezin izan zuen ahaztu edozer gauza konpontzeko gauza zela, ez zuela uzten etxea hozten, bera zela ehizako tranpak

begiratzera joaten azkena eta berriro itzultzen lehena, itsua zela eta bere beharra zuela edota Annabel eman ziola, berak *nire poxa eta nire erletxo*a deitzen zion alaba ilegorria, orain, hamaika urte zituela, aitari kanoan ibiltzen laguntzen ziona eta Thomasinak bezain buru zuzena eta zentzuduna zuena. Graham kanpoan zegoen orain, Croydon Harboureko ehiztari guztiak bezala, ibaian, bere kanoa zurian, eta Annabel harekin zegoen. Brankan zihoan eta nora gidatu esaten zion, nahiz eta aitak ongi jakin, Annabelek esan baino lehen, zer mugimendu egin behar zuen arraunaz, hura jaio baino lehen ere ibilia baitzen ibaian entzunez besterik gabe, eta gauza baitzen harri eta izotz puska eta urlaster-tarte guztiak entzuteko. Kontakizunak kontatzen zizkion kanoan, eta, basoko saldoarekin elkartu eta aitak, mutikoa zela, itsutu zuen istripua izan baino lehen, behin baizik topatu ez zuen karibu zuriari buruzko gertatutako historia bat zen neskari gehien gustatzen zitzaiona. Annabelek bidaia guzti-guztietan bilatzen zuen karibu zuria, eta Thomasinak esan zionean dagoeneko ez zela bizirik izango, seguru asko, edo berriro bere iparreko tribura joana izango zela, senarrak aurpegia harenganantz bihurtu eta hitzik gabe ohartarazi zion ez eragozteko alabari amets egitea.

Bere haurraren burua kanporatzen hasi zenean, Jacintaren bainugelak elur-argiz gainezka egin zuen. Leihoko erlaitzean zituen bizar-labanaren kirteneko oskolek distira zuria egiten zuten, eta gauza bera baldosek, portzelanak, emakumeen atorrekin eta haien azalak, eta zuritasuna taupadaka sartzen zen haren errezel gardenetan zehar, era horretan haurraren ilea eta aurpegia kolore saturatuzko puntu bat bilakatzen zela gela zurian; ile gatzaina-koloroko horitarakoa, aurpegi gorria, betiletxo beltzak eta aho gorria.

Jacinta erditzen ari zen gelaren ondoan, haren sukaldea egurraren beroaz zimurtzen eta punpatzen zen. Treadway karibu puskak txerri-koipetan prestatzen ari zen, bere te-poltsatxo berotu

zuen eta bi arra lodiko eper-marrubizko pastel-zati bat moztu zuen. Ez zuen jaiotzen zen bitartean etxean alferkerian egoteko asmorik; afaltzeko zegoen han eta ordubetean Beaver ibaitik joko zuen berriro bere kanoa zurian. Kapela zuria zuen eta zuriak zituen foka-larruzko berokia, alonazko galtzak eta botak ere. Horrela ehizatu izan zuten Labradorreko belaunaldi askok udaberrian.

Ahate batek ezingo zuen bereizi ehiztari baten kanoa zuria izotz puska batetik. Kanoa, ehiztaria barruan etzanda, zelatan labaintzen zen ur ilunetan, saldotik gertu isilik geldia gotuz, ea saldoak goitik hegan egiten zuen ala beren sabel lodiak ur azalean pausatzen zituzten. Treadway zurtasun eta isiltasun horretarako bizi zen. Ezin zuen ikusi bere belarriaz, Graham Montaguek bezala, baina entzun zezakeen, desira orotatik erantzten bazen, udaberri-xirripa lur azpian urtzen. Arnastu zezakeen Labradorreko telandareen talka sendagarria, bere hosto onduekin eta bere azpialde laranja-koloreko, iletuekin, eta ikus zitezakeen ahateen hegaldatzeko moduak, modu asko, ehiztariari zer egin esaten ziotenak. Murgilaldiek, biraketek, abiada-desberdintasunek eta zalantzek zehazki esaten zioten noiz jaso arma eta noiz ezkutatu. Haien ezaugarriak eguna bezain argi zeuden markatuta zeruan eta Treadwayk ezin hobeto ulertzen zuen nola zitekeen Graham Montaguek ahateak zehazki jotzea, nahiz eta itsua izan, zeren bera ere ohar-tuta baitzegoen ahateen egoeraren eta haien hegoek egiten zituzten hots motel, zabalak –hots desberdina biraketa modu bakoitzeko– eta landako isiltasuna hausten zuten haien hotsen arteko lotura matematiko finkoaz. Ehiztari zuriarentzat kaligrafia ziren ahateen mugimenduak.

Mezu moduko bat zen hori, gazte jendeak galdua zuena; baina Treadwayk lerro eta ñabardura guzti-guztiak ulertzen zituen. Ahate baten mugimendu bakoitzak bere izena zuen, eta Treadwayk aitarengandik ikasita zekizkien izen guztiak. Bera baino bost urte

gazteago zirenek, izenen erdiak baizik ez zituzten ezagutzen, baina Treadwayk denak ezagutzen zituen, bere hizkeran eta bere gorputzean. Horrela bizi zen, basa hegaztiek landan eta uretan ziztuzten ñabarduren bidez eta bere tranpa sailean elurretan agertzen ziren oinatzen eta adar-marken bidez; eta beregan hizkuntza horiek ulertzen zituen parteak gorroto zuen etxe barruan denbora galtzea. Ordulariek tiktak egiten zuten, eta tapizak altzarietan egoten ziren, eta aire geldia poroetan barrena oldartzen zitzaion eta ito egiten zuen. Ez zen airea, hauts-izpiz betetako gaza itogarri bat baizik; eta beroegi egiten zuen beti. Beren senarrik gabe bizitzez amets egiten zuten emakumeek jakingo balute hura nola sentitzen zen, ez ziren hain alai imajinatuko ezkongabe. Treadwayk inoiz ez zien esan horrelakorik beste gizonei, ogi-opil bero zatituen eta kafe-katiluen gainean barrez ari zirenean, baina amestu egin zuen hala ere. Bizitza berriro bizitzen zuela amesten zuen, Gaetan Joseph osaba zaharraren bizitza bezala, hura ez baitzen ezkondu, baizik eta etxolatho txiki-txiki batean eduki baitzuen bizilekua, ehunen bat miliara, tranpa saila zeukan eremuan, ogi beltz lehorrez, irinez, ilar lehorrez, tez, berrehun eraztunezko izei-enborrez egindako mahai batez, foka-larruz estalitako ohatze batez eta letoizko labe batez hornituta. Hala, Treadwayk irakurri, mediatu, piztiak harrapatu eta ikasi egingo zukeen han. Gaetan Joseph Plutarko eta Aristoteles eta Pascalén Gogoetak estudiantu zituen eta Treadwayk bazituen haren liburu zaharretako batzuk bere ehiztari-etxolan eta, horiez gainera, bazituen beste batzuk ere bere ehiza lekuko bakardadeaz gozatzeko aukera zuen gauetan gaua oso aurreratu arte irakurtzen aritzen zenak. Ehiztari askok egiten zuten hori. Etxetik alde egin, tranpak begiratu eta mediatu eta ikasi egiten zuten. Treadway horietakoa zen, hitzak ez ezik, basoko piztien bideak, ipar-argien taupadak, izarren ibilbideak ere aztertzen zituen gizona. Baina ez zekien nola aztertu emakumeak edo nola

ulertu familia-bizitzaren loturak, edo nola lortu zoriontasun pixka bat etxean geratuta. Zenbaitetan nahiago izango zukeen Jacintak erabiltzen zituen gaueko kamisoi ederrek liluratu izan ez balute; halako parpaila hauskor eta mehez eginak ziren non uananix-izokinik txikienari ere ezin eutsiko ziotela iruditzen baitzitzaion. Etxetik kanpoko bere munduan, Pleiadeen inguruan errezel baten antzera zintzilik agertzen ziren argi-borborrak baizik ez zuen kamisoi haien antz pixka-pixka bat. Bazuen Biblia bat bere ehiztari-liburutegian, eta gogoan zuen nolako poza hartzen zuen emazteak berak *Lot al ditzakezu zuk izar multzoak edo konstelazioen loturak aska, artizarra bere garaian aterarazi edo Hartz Eme Handia eta Txikia gidatu?* irakurtzen zionean. Lerro horiek bere etzauntzan irakurtzen zituen, emaztearengandik urruti hilabe-teak egiten zituenean, eta haren poza gogorarazten zioten. Baina esan al zion hori inoiz emazteari? Ez zion esan.

Ehiza-lekutik etxera itzulita, bakartasun orotatik oneratuta, Treadwayk maitatu egiten zuen emaztea, maiteko zuela hitz emana zuelako. Baina basa eremuak deitzen zion, eta eremu hura gehiago maite zuen emandako hitz oro baino. Eremu basati hura aldarte bat zen, baina bazuen leku geografiko bat ere. Leku hura izenik gabeko aintzira bat zen, zehazki. Kanadar mapagileek emana zioten izen bat aintzira hari, baina Labrador barrualdean bizi zen jendeak beste izen bat eman zion, oraindik ere sekretu dagoen izen bat. Aintziraren erdian dagoen zurrunbilo batetik bi aldetara ateratzen da ibai-ura. Batek hego-ekialderantz jotzen du, Beaver ibairantz eta, Hamilton itsasadarretik pasa eta Croydon badia igarorik, Atlantiko iparraldean itsasoratzen da; eta beste ibaiak ipar-mendebalderantz jotzen du erdigune horretatik, Ungava badiarantz. Zurrunbiloaren erdian sortzen ziren urtaroak, eta hantxe kandela-arrainak eta karibu-taldeak ere, eta etxean bizi zen pertsona batek inoiz sumatu ere ezingo zuen ezagutza sakon bat.

Treadwayk ehiza-sasoiaaren bukaeran leku hura utzi eta zintzo-zintzo itzultzen zen hogeit urte zituenean bere eskuz gogo onez eraikitako etxera, baina etxe hura emaztearen etxetzat zeukan, eta ura noranzkoz aldatzen zen lekua bere lekutzat, eta semerik bazuen, haren lekua izatea nahi zuen.

Eta orain, bere eta Jacintaren lehenengo haurraren buruak distira polit bat egiten zuen bainugelan, bera lekuko ez zela, eta gauza bera egingo zuten haren bizkarrek, sabelak, bere zilbor-hestearekin, zakilak, izterrek, belaunek eta oinetako behatzek. Thomasinak adur-tapoi bat atera zion ahotik haurrari, bere behatz txikiaz; esku handiaz aurpegia, sabela, ipurmasailak leundu zizkion, gurina bere ogi-xerra berotuen gainean zabaltzen zuenean bezala, eta amari itzuli zion berriro haurra.

Haurrak Jacintaren bularrari heldu zionean ohartu zen Thomasina lorearen gisako gauzatxo batez; barrabiletako bat jaitsi gabe zegoen, baina bazen besterik ere. Emakumeek gauza izugarriren bat gertatu behar zaienean itxaroten duten azkenik gabeko une horren zain geratu zen. Gizonek itxaroteko erabiltzen ez duten une bat izaten da, bizitzari edo heriotzari atea zabaltzen dien une bat. Emakumeek irekiune horretatik barrura begiratzen dute, balitekeelako han zerbait bizirik izatea. Oraingo honetan irekigune hartatik begiratzearan Thomasinak ikusi zuena zera zen: beti gerta daitekeela zerbait gaizki ateratzea, ez aurrean duzun haurrari dagokionez bakarrik, beste emakume baten haurrari dagokionez bakarrik, baizik eta baita edozein unetan zure haurrari dagokionez ere, eta ez diola axola zenbat maite duzun.

Thomasina emaginak makurtzen diren bezala makurtu zen Jacintaren eta jaioberriaren gainera, babesezko arku gisako bat eratuz, eta manta batean bildu zuen haurra, garbialdi asko zituen kotoizko manta batean. Ez zitzaion egokia iruditzen jaioberriaren azalaren kontra gauza berririk edo sintetikorik jartzea. Manta

egokitzen zion bitartean, barrabil bakar hura ez nabarmentzeko moduan mugitu zuen, eta haurrak ezpainak eta bagina ere bazituela ikusi zuen. Treadway, beste gela batean, te-poltsatxoa zaborrretara bota, ogi-azala zakurrari eman, aurreko atea kolpe batez itxi eta bere bizitzako azkeneko ahate-ehiza perfektua izango zenerako ateratzen ari zenean erreparatu zuen Thomasinak hori, baina joaten utzi zion. Elizari eta Joani Jacintarentzako zapi beroak ekartzeko eskatu zien. Berak jarri zion Jacintari erditu ondoko odola xurgatzeko oihal lodia eta lagundu zion hurrengo egunetan erabili nahi zuen felpazko jantzia janzten.

Eta orduan esan zion:

—Alde egiteko esango diet besteei, ongi iruditzen bazaizu. Badugu gauza bat hitz egiteko.

- 2 -
BEAVER IBAIA

Wayne ez balitz jaio izan 1968an, karibuen goroldioa alfonbra zuri-berde batean hedatzen den eta kea etxeetatik mototsen gisa jaikitzen den leku batean eta urrezko hondarra hain urruti dagoen leku batean non ez baita jendetzarik biltzen haren bila –urrezko hondar hori zerrendatxo bakarti batean baizik ez baita izaten ipar-argien azpian–, gauzak beste era batera gertatuko ziratekeen beharbada. Treadway ez zen gizon desatsegina. Auzokoek ziotenez, jantzita zuen alkandora ere emango zizun hark; eta alkandora hura egurra garraiatuz, piztiak larrutuz edo izotza zulatuz izerditan blai ez bazegoen behintzat, baita eman ere. Oso gizon onbera zen norbaitek berak baino trebezia gutxiago zuela ohartzen zenean, eta jende asko sartzen zen sailkapen horretan. Edonori lagunduko zion egurra egiten, etxe bat eraikitzen edo izotzetan leku egokian zulo bat egiten, ez bera trebeagoa zela erakusteko, hari denbora aurreratzeko baizik. Laguntzeko besterik gabe egiten zituen gauza horiek, adeitasunez, gainera.

On hutsa zen bere zakurrekin. Ehizako irtenaldi batean bere setter ingeles zaharrari begian tiro egin zion nahi gabe; Treadwayk ekartzeko eskatzen zion edozein txoriren inguruan, arretaren arretaz, masailak samurki ikara egiten zion zakur otzan bat zen. Treadway bertan bukatu zuen irtenaldia, horrek, negurako behar adina ahate edukitzeko, geroago berriro atera beharko zuela eta hornizio eta denbora dezente galdu beharko zuela esan nahi bazuen ere.

Ehun miliatan eraman zuen zakurra bere elur-leran eta ehun dolar ordaindu zizkion Hans Nilsson albaitariari gauaren erdian jaiki eta zauria sendatzeko; eta Hansek esan zionean zakurrak begia galdu behar zuela, negar egin zuen Treadwayk, bere errua zelako, eta ez zuen ezer jan zakurra jateko gauza izan zen arte, ezta Jacintak zerri-gantza zuritan ipuru-baiekin frijitutako haragi-pinportak egin zizkionean ere. Erabat konbentzituta zegoen zakurrak maite, estimatzen eta gozatzen zuen zer bait zela ikusmena eta bene-benetan damu zuen ehiza-txakurrak jaiotzatik duten dohain hortaz baliatzeko ahalmena hondatu ziolako. Zakurra dagoeneko ehizarako ezgauza izan arren, zahartu arte gorde zuen, nahiz eta Treadwayren asaben artean inork ere ez gorde izan txakur bat etxeko txakur soil gisa. Erreumak jo eta oinazerik gabe ibiltzeko ere ezintzeraino zahartu zenean baizik ez zuen kendu; eta egun hartan ibaira joan eta ordubete baino gehiago egon zen hantxe, urari begira, pentsatuz ez bakarrik nola huts egin zion zakurrari, baizik eta nola izango zen gizon hobea gauza guztietan xehetasun guztiei arreta jartzen bazien eta ongi egokituta ez zegoenik pasatzen uzten ez bazuen.

Zakur hura galdu zuenean, Treadwayk egurra mozten eta garraiatzen, piztiak larrutzen eta izerdia botatzen jarraitu zuen, eta, bere gisara, maitatzen ere bai. Jacinta maitatzen zuen, lotsa onekoa eta berekin adeitsua zelako; hari min egitea zen nahiko zukeen azkeneko gauza. Etxean egoten zen urte-partean harekin kartetan jolas egiten zuen, hari gustatzen zitzaizkion jolasetan, cribbage-jokoan, esate baterako, hark ezkonberritan erakutsi zion bezala. Bere burua behartu egin behar izaten zuen hartara, bere gogo a elur-leraren irrista-oholak leuntzeko edo tranpen hortzak foka-olioz prestatzeko pentsatuta zeukan modutik urruntzeko; eta gauza horiek burutik kentzen saiatzen zen, emaztearekin zegoenean hark ez zezan sentitu handik urruti zeukala jarrita

gogo. Samurtasuna sentitzen zuen; emazteak etxean geratu behar zuelako eta gauza handi eta basati guztiekin inolako loturarik ez zuen bizimodu leun bat egitera behartuta zegoelako erruki-sentipen bat zen, partez behintzat, ez baitzuen ikusten nola goza zitekeen hura bizimodu hartan. Cribbage-joko haietan eta lanpara bakar batek argitutako mahaian elkarrekin intimitatean jaten zutenean konturatzen zen emazteak hori baino gehixeago ere nahiko zukeela, baina ez zuen asmatzen zer. Ez zekien emaztearen jatorriko hiria zela, euria zela hiri hartako Water kaleko arbelezko teilatuetan, poesia eta filosofia irakurri bai baina ez aparte, baizik eta liburua hantxe, mahaian, ogiaren eta ahate-izter errearen pusken eta ardoaren ondoan utzi eta hari buruz berekin hitz egingo zuen gizon bat zela nahi zuen hori.

Jaiotza izan eta egun batzuetara, gizonen mundutik urruti edukitzen diren sekretuak bezala, Treadwayri ez zioten egia esan haurrari buruz. Jacintak leun-leun aztertzen zuen bere haurra, behatz-mamiez, Treadway gelan ez zegoenean, eta han zegoeanean, edo auzokoak landako marrubi-tartak eta eper-marrubizko pastela eta karibu-haragi erregosia azal gogor baten azpian, saltza gozoa labanaz egindako ebakietatik borborka ateratzen zela ekartzen ziotenean, haurrari begiratzen zion, guztiz kontzentratuta, eta ezerk ezin zuen hautsi begirada hura. Auzokoak inguruan hara-honaka eta hizketan egoten ziren, eta bera urpean eta haiek han ez baleude bezala izaten zen, eta ez zirudien ama berri baten eta bere haurraren artean normalean gertatu ohi denaren oso-oso desberdina. Inork ez zuen espero berriketan sartuko zenik.

Thomasina arduratzen zen hizketa-kontuez. Thomasina moldatzen zen, mirarizko desbideratzeak eginez, jaioberri bati buruz esan ohi den lehenengo gauza esan gabe uzteko. Treadwayri zentzuzkoena iruditzen zitzaion emaztearen adiskideen artean.

–Eliza Goudiek –esan zion behin Jacintari– diru gehiegi eralgitzen du sandalia zuritan eta katalogoko jantzi horietan, burbuilatxo beteta dauden horietan.

–Kotoi zimurtua da.

–Eta sandalia zuriak. Klima honetan janzteko batere balio ez duten gauzak dira.

Eta ezin zuen onez eraman Joan Martinek bere senarrari etxe ondoan egurra pilatzea debekatu izana, hala emazteak nonbaiteko landaretegiren batean baizik hazi ezin zitekeen tulipa mota bitxiak landatzeko.

–Enperadorea –esan zion Jacintak–. Enperadore-tulipak dira horiek.

Thomasinaren ahalmena garbi erakusten zuen Treadwayren etxean zortzi egun igaro eta hark protesta bat ere ez egin izanak. Jacintaren amak berak ere ez zuen lortu horrelakorik egiterik, bizirik zenean. Treadwayk inoiz ez zuen inor erabat baztertzen, baina bazuen halako trebetasun bat ongiatorria zenetik aurrera luzaroegi geratzen zen edozein gonbidaturi halako erantzun hotz eta etsaikorra emateko non ez baitzen gonbidaturik, ezta azalgogorrena ere, hari eutsiko zionik. Arrotzik bere eguneroko bizimoduari begira edukitzerik nahi ez duten gizon horietakoa zen; ez, ordea, bere ohituretan ezer berezirik zegoelako. Treadwayri bere etxean bizi behar zuenean hantxe bizitzea gustatzen zitzaion, besterik gabe, eta bere gisa ibiltzea, inor begira edo hitz egiten eduki gabe, bere emaztea salbu, ez baitzitzaion iruditzen hari inporta zitzaionik emaztea han zegoela ohartzen ez zenean.

–Nik zerbait esango ez banio –esan izan zien inoiz Jacintak Joani eta Elizari–, iruditzen zait urte osoa ere igaroko lukeela inori ezer esan gabe, zakurrei salbu.

Emakumeek senarrez, oro har, izan ohi zituzten irri-solas haietako batean nahastuta aurkitu zen batean esan zuen hori, baina

desleial sentitu zen. Eta Treadwayri buruz horrelako gauzak zekizkitenez, Joaneke eta Elizak halako josteta aire arin bat erabiltzen zuten harekiko beren artean; Treadway sumatzen zuen, eta ezin zituen jasan etxean; horregatik, Treadway etxean zenean, gutxitan azaltzen ziren. Baina Thomasina haiek baino serioagoa zenez eta beretzat ezer ez eta dena Jacintarentzat eta haurrarentzat egiten zuenez, hura egon zitekeen zortzi egunez, Treadwayk gaizki hartu gabe, nahiz eta horrek esan nahi lotara joan aurretiko ordu erdia beste denborarik ez zuela izango emaztearekin bakarrik egoteko.

—Dena ongi? —galdetu zion Jacintari zortzigarren egunean, bere esku handi hark, zinez kontsolagarriak, emaztearen azalaren azpian sabela, gantza, umetokia, obario-hodiak eta obarioak, bizkar barreneraino berotzen zuen bitartean. Jacintak ez zien ezer esan bere lagunei senarraren berotasun bare hari buruz, edota senarrak etxea leku segurua bihurtzeko zuen trebetasun hartan zuen konfiantza sakonari buruz. Elizaren etxean segurtasun falta handia zegoen. Haren senarrak edan egiten zuen, eta Eliza bera beti ari zen bataz edo besteaz enamorutzen; aurtengoan bere haurren geografia-irakasle berria zen, Eliza baino hamar urte gazteagoa zen gizon bat, Vermontetik etorria eta herriko fauna eta floraren arduradunaren etxepeko sotoan apartamentu batean bizi zena. Elizaren apektak bere aldetikoak izaten ziren beti, baina bere egiazko bizitzak ematen ez zion indar bat ematen zioten hala ere, eta, horren ondorioz, haren etxean Elizarik ez balego bezala zirudien beti, eta haren haurrak eta haren senarra etxean hara-hona galdurik ibiltzen ziren. Joan ez zen hain enamoratu-erraza, baina Joanen senarra ez zen berdina. Croydon Harbour guztiak zekien bazuela inuit andre bat barrualdeko lurretan, eta Joaneke haurrik ez zuen arren, haren beste emazteak hiru alaba eta seme bat zituela.

—Ezin hobeto —Jacintak inoiz ez zion gezurrik esan Treadwayri. Hark gorroto zuen goizero gosaltzeko olo-opil xehatua

gatzarekin izatea. Haren azpiko arropa artilezkoa zen. Maitasuna egiten zutenean, Jacinta beti iristen zen orgasmora, eta iristen zenean senarra ohartu egiten zen. Jacinta akituta baldin bazegoen, loak hartzen zuen arte laztantzen zion bekokia eta ilea. Jacinta haserretzen zuen zerbait egiten baldin bazuen, galtzerdi zikinak ohe-estalkian utzi, adibidez, emazteak berriro ez egiteko eskatzen zion eta Treadwayri ez zitzaion inporta. Jacinta ados zegoen gizonarekin Elizaren sandalia deserosoei buruz, baina ez zegoen ados Enperadore-tulipei buruz.

—Harold Martini ez zaio ezer gertatuko —esaten zuen Jacintak— bere egurra itxituraren atze aldean moztu eta pilatzeagatik, hala emazteak poza hartuko du —eta Treadway ez zen haserretzen emaztearekin edo ez zuen hartzen hori senarren kontrako irain-tzat.

Baina beren haurtxo jaioberriari dagokionez, Jacintak gezurra esan zion.

Siamdar bikiak agertu izan ziren egunkarietan; buruko hezurrez elkarri hain gogorki lotuak zeuden non mundu osoko medikuek etsi egin baitzuten haiez, eta amak —Jacintak telebistan ikusi zuen— maitatu egin zituen eta harrotasun handiz erabaki zuen ez ziola axola elkarri lotuta egotea. Ziren bezalaxe haziko zituen, ez zion axola, eta Jacintak ez zuen pena hartu harengatik. Bazezien norbaitengatik pena sentitzea baino hoberik egiten. Horixe zen ikasia zuen gauzetako bat. Norbaitengatik pena sentitzea ez zen hari laguntzea. Gauzei aurre egin behar zaie. Bere baitarako, ustea zuen emakume hark egunen batean zentzuz jokatuko zuela eta etsia hartuko zuela haurrak hilko zirela.

Baina ama zu zarenean datozen bezala hartzen dira gauzak. Datorren bezala hartzen duzu ile albinoa izatea, ama zu zarenean. Ama zu zarenean, eta ez amari begira dagoen norbait, datorren bezala hartzen duzu kolore desberdinetako begiak izatea. Datorren

bezala hartzen duzu esku bat falta izatea, eta gauza bera Down sindromea badu, edo bizkarrezur bifidoa edo hidrozealia badu. Datozen bezala hartuko zenituzke hegoak, edo birika bat gorputzez kanpo, edo mingainik ez izatea. Zakila eta barrabiltxo bakarra eta ezpainak eta bagina ere halakoxeak ziren Jacintarentzat. Wayne haurtxoa lotan zegoen sehaskan bere lumatxa berdearen eta maindire zuriaren azpian. Zilbor beltza nabarmentzen zitzaion eta Jacintak alkoholetan bustitako kotoi-makilatxo batez garbitzen zion, eroriko zitzaiola itxaronez. Haurraren hankatxo gorriekin jolasean aritzen zen eta harekiko lotura estua sentitzen zuen haurrak bularra hartu eta ahoan sarturik xurgatzen hasten zitzaionean, bere begiak poliki-poliki lepauztaira, sabaira jasotzen zituenean, eta Thomasinari edo berogailuari edo katuari begiratzera, berriro lepauztaira itzuli arte eta gero gora eta gora harik bere begiak aurkitu eta haietan iltzatzen ziren arte; eta hegaldatze bat bezalaxe sentitzen zuen, ipar-argietan edo Chagallen gaueko zeru baten heganez, ahuntz txuri batekin, bedeinkazio bat emateko. Bedeinkazio bat zen Jacintaren eta haurtxoaren artean, eta batzuetan Jacintak erabat ahazten zuen hari buruzko zer ezkutatzen zion senarrari.

—Dena ongi dago —esan zion Treadwayri, eta horrenbestez hori egia bihurtuko zela sinetsi zuen.

—Denbora pixka bat gehiago, horixe da behar dudana gauza bakarra —esan zion lehentxeago Thomasinari—, eta dena argi geratuko da. Berez zuzenduko dira gauzak. Haurra, oraindik asmatu egin behar dugu nola, baina ongi egongo da.

Treadwayk bere teman jarraitu zuen.

—Haurra osasuntsua da?

Jacintak bazekien Treadwayk inoiz ez zuela alferrik hitz egiten, eta orain ere ez zen alferrik hitz egiten ari, erantzun zintzo bat ari zitzaion eskatzen. Baina zein zen erantzunik zintzoena?

–Bai –ahots normalez esan nahi zion, baina xuxurla baten moduan atera zitzaion. Xuxurla hartan ez zegoen bere ahotsaren indarra, bere egiazko doinua, lañotasunezko doinu bat, euria bezala, Treadwayri gustatzen zitzaiona baina inoiz esan ez ziona gustatzen zitzaiola. Nahiko zukeen atzera itzuli eta baietz esan berriro. Treadwayren eskuaren berotasuna sabelaren barreneraino sartzen zitzaion oraindik.

–Mutiko handia da –esan zuen Treadwayk, eta beroa itzali egin zen.

Jacintak bota nahiko ziokeen “Zergatik esaten duzu *mutiko*? Nik aitortuko dudan zain al zaude?”. Baina ez zuen esan. *Bai* esan zion, ohi baino ozenago oraingo honetan, ez baitzuen nahi beste xuxurla batek nabarmen uzterik. *Bai* hura oihiu baten moduan entzun zen beren gela barean. Haien gela isilik egoten zen beti. Treadwayri atsedeen-leku bat edukitzea gustatzen zitzaion, lasai lo egiteko estalki zuri baten azpian, eta irratiko musika eta desordenarik gabe, eta baita Jacintari ere. Hantxe geratu zen etzanda, senarraren eskuak sabela berriro noiz berotuko, baina ez zuen egin halakorik. Nahita kendu ote zuen eskua? Treadwayren berotasunak beti berotzen zuen, beren artean liskarren bat ez bazuten behintzat.

–Harri eta zur geratu nintzen –esan zion hurrengo goizean Jacintak Thomasinari–. Zer egingo dugu orain?

Thomasinak suertea izan zuen guztietan –eskulangintzako batzordeak bere belarrezko saskiak onartzea, inork arrosarik, ezta John Cabot igokari gogorrek ere, hazi ezin izandako leku honetan Pertiako arrosa bat haztea–, beti jakin izan zuen txanponaren alde bat baizik ez zela zoriona eta txanponak bira egiten duela beti. Berrogei urte betetzeko askorik falta ez zuela ezkondu gabe zegoen; orduan esan zion Graham Montaguek ez zitzaiola axola bizkarrezurra okerra bazeukan ere eta zaharregia iruditzen bazitzaion ere,

berekin ezkondu nahi zuela, bera Grahamekin ezkontzeko prest bazegoen. Annabel hurrengo urtean jaio zen, eta Thomasinak arrazoia zuen pozik egoteko, baina pozik egon ordez betiko maila berean eduki zuen bere bihotza, muturreko sentimenduez batere fidatzen ez zelako.

—Zure eta Treadwayren haur hau jaio den bezalaxe maitatuko dugu —esaten zion orain Jacintari, ogi-xerraren gainean marmelada, biei gustatzen zitzaien moduan, urrearen distira egingo balu bezala, mehe-mehe zabaltzen zuen bitartean.

—Maiteko dute gainerakoek?

—Haur hau oso ongi dago dagoen bezala. Mundu honetan bada nahikoa leku.

Horrela ikusten zituen gauzak Thomasinak, eta horixe zen Jacintak entzuteko beharra zuena.

Jaio eta hurrengo egunetan Treadwayk bazekien bazela sekretu bat; eta, lehendik ere kanpo-aldietan ohituta zegoen bezala, arreta jartzea zen kontua, haurrari buruz egia jakiteko. Treadwayk ez zuen bere eskuez ikertu edo inor begira ez zegoenean ondoratu beharrik hori jakiteko. Basoan zebilenean eta arreta jartzen zuenean, irekitasun espiritual bat izaten zuen, bere izate osoaz begiratzeko modu bat; eta ehizan ari ez zen eta bere bigarren begi horiek zabalduz ez zituen inork ikus ezin zitzakeen hegaztiak, karibuak eta arrainak ikusten laguntzen zion berari. Atzean elurretako eper zuri bat zuela sentitzen zuen bezalaxe, berdin-berdin sentitzen zuen etxeko sekretua, eta biratu eta ikusi baino lehen ere han zegoen hegaztia eperra zela jakiten zuen bezain erraz jakin zituen sekretuaren xehetasun guztiak eta asmatu zuen zertan zetzan. Haurrak mutilaren eta neskaren, bien izaera zuela ohartu zen, eta bazekien erabakiren bat hartu beharko zela.

Nondik etorri ote zen haur hura? Iraganean ez zuten halako ahaiderik, ez Treadwayk erreferentzia gisa har zezakeen gertaerarik. Zein sexu-organo zen agerikoena, zein izango zen ezagutzen errazena, zerikusirik zuten guztientzat erosoena, hori zen kontu bakarra. Zeren Treadway Blakek urrats bakoitzean kontuan hartzen zuen gauza bat baldin bazen, erabakiak beretzat ez ezik gainerako guztientzat ere zer ondorio izango zuen izaten zen hori. Ulertzen zuen intimitatea, baina ezin zuen ulertu norberekoiekia praktikoa. Bere zati guztiek zekiten itsasalde honetako beste guztien zati guztiekin zeudela lotuta, eta ez pertsonekin bakarrik, baizik eta baita zeruarekin, lurrarekin eta izarrekin ere. Eskoziarra eta inuita, bietatik zen, eta zuzena zen, batez ere, zuzenik bada. Treadwayrentzat lurra ogi-xerra unibertsal bat zen, eta haren zati guztiak ziren denentzat elikagarri eta esanguratsu.

Treadwayri behin ere ez zitzaion bururatu Jacintaren eta Thomasinaren bihotzetan zetzana egiterik: haurrari jaio zen bezala bizitzen uztea. Hori ez zen erabakitzea, bere iritzian. Erabakirik ez hartzea izango zen, eta kaltea ekarriko zuen. Ez zuen imajinatu ere egin nahi zer kalte eragingo zuen. Ez zen gizon irudimentsua. Sakon aztertzen zituen gauzak, baina ez zuen gogorik oraindik ere agerira atera gabeko aukerak mantentzeko. Zer zen nahi zuen jakin, ez zer izan zitekeen. Hala bada, ez zuen imajinatu nahi ere zer arrisku izan zitekeen etorkizunean ez semea ez alaba, biak baizik, zen haur batentzat. Poltsa bat ogiz, haragiz eta tez bete zuen eta mendira alde egin zuen. Arma hartu gabe atera zen, arranoak eta azeriak ikusten ziren tontor batera joan zen, haiek zuhurtzia praktiko handieneko bidea erakutsi zaioten.

Thomasinak jardun zuen bere sukaldean lehenengo zortzi egun haietan, haragi-opiletarako oreka egiten, babarrunak beratzen, haurraren pixoihalak lehortzen eta ama zaintzen, zeren, lagunik

gabe, kezkatan galduko baitzen Jacinta. Treadwayk imajinatu nahi ez zuen guztia xehe-xehe imajinatu zuen Jacintak, bien orde. Treadway beren haurraren anbiguotasun beldurgarria nola ezabatu bere aldetik erabakitzen tematzen zen bitartean, Jacintak anbiguotasun harekin zen bezala bizitzea deliberatu zuen. Bere alaba eder eta hazia, jantzi satin gorri-bizi bat jantzita imajinatzen zuen, haren har-ezaugarri guztiak jantzien azpian gorderik, gudari baten indarra eta gizonezko baten oldarkortasuna beharko zituen garai batean. Orduan ehiztari dohaintsu, mitiko baten moduan imajinatzen zuen semea, bularra kamuflajeko jaka batez estalirik, jantziak bizkor ibiltzen dakienaren berde-kolorekoak, bihotza, berriez, bere bidea sekretuan senaren eta intuizio psikologikoaren bi-deetatik eraman dezakeen emakume batena. Bere haurra mundu kritiko baten interferentziarik gabe heldutasunera iritsita imajinatzen zuen bakoitzean, haren gizonezko erdia eta emakumezko erdia elkarren osagarri imajinatzen zituen, sekretuan, ia magiaz, ahaltsu bihurturik. Hazi bitarteko bidea zen imajinatu nahi ez zuena. Alderdi soziala, Labradorren eskolara joatea, burlei zegokien partea, “besteei zer esan”, edo haur honi ulertu nahi ez duen jendearen aldetiko erreakzio ankerren kalterik ez ezagutzeko beharko duen maitasun guztia nola emango diogun galdetzen duen partea.

Thomasinak atera zuen Jacinta gogoeta horietatik, bere bihotz beteko konpainia eskainiz. Sukaldea martxan mantendu zuen, sua txinpartaka, bizitza normaleko burrunba eta berotasuna taupadaka, eta itxuraz arruntak ziren etxeko jarduera horien azpian onespén beteko giroa zen. Thomasinak haurra hartu eta berak jan zezan edo komunera joan zedin edo sofán ordu erdi bateko atsedena har zezan edukitzen zionean, Thomasinak haur haren desberdintasuna babestu beharreko bedeinkazio bitxi bat zela sinestén zuela sentitzen zuen Jacintak. Honda zitekeen ahalatasun bat

zela, ahalmen bat zela harentzat. Thomasinak hain jarduera normalen atzean ezkutatzen zuen azpigiho hori non xarma-areriorik arretatsuenak ere ez bailuke atzemango bazenik ere.

Treadway mendira egindako txangotik itzuli zenean, Thomasina eper-marrubiak eta azukrea egosten ari zen, eta haien odol- eta goroldio-usain sarkorraz beteta zegoen sukalde osoa, saminaren usain eta dasta areago baitu gozotasunarena baino.

Treadwayk azkenean hitz egin zuenean, ez zuen inolako dramarik sortu. Mahaian eseri eta luzaro egon zen teari eragiten. Thomasina otoitzaren antzeko egoera batean zegoen, baina ez hain babesgabe. Egoerari eusten, baina soseguz.

Treadway bere Royal Albert platertxoari begira ikusi bezain laster antzeman zion Thomasinak hark bazekiela zer gertatzen zen Jacintak sofán, berogailutik gertu, kakorratzez egindako estalkitxoaren azpian zaintzen zuen haurrarekin.

—Zuetako ez bata ez besteak alde batera edo besterako erabakirik hartuko ez duenez, neuk erabakiko dut —esan zuen—. Mutikoa izango da. Wayne deituko dut, bere aitona bezala.

Jacintak haurrari bularra ematen jarraitu zuen. Lasaitasun-begirada bat zabaldu zen haren aurpegian. Ez Treadwayren erabakiagatik, beren haurra zen bezala jaio zela onartzen zuelako baidzik. Thomasina zutitu zen, Treadwayri begiratu zion eta esan zuen:

—Kontuz ibili.

—Sendagileari deituko diogu, eta ikusiko dugu —esan zuen Treadwayk.

Treadwayk hitz egin ondoren, su-eten sakratu bat izan zen etxean; Jacintak eta Treadwayk elkar eta haurra zaintzen zuten, bakarrik, begira egoteko edo aholkurik emateko inor gabe, eta beraien artean

ere hitz askorik egin gabe. Treadwayk samurtasunez mugitzen zion ilea Jacintari, bizkar atzetik, era horretan haurra bularra hartzen ikusteko, eta behin ere ez zuen haurra azertu edo gogorki tratatu. Jacintak garbi ikusten zuen senarrak maite zuela. Haurrarekin ez zen ezer txarrik gertatzen, haren sexu anbigua salbu. Bularretik hartzen zuen, urruma egiten zuen eta lo egiten zuen, eta haren azala hezea eta freskoa zen, eta sukaldea beroegi zegoenean, gurasoek sua itzaltzen uzten zuten, haurrak masailetan puntu gorririk izan ez zezan, eta hotzegi egiten baldin bazuen, ongi-ongi biltzen zuten haurra. Treadway eseri eta kulunkatu egiten zuen, eta abestu ere egiten zion. Haren kantua zen Jacintak ez beste inork ezagutzen ez zuen gauza ederretako bat. Bere abestiak abesten zituen, basoan bakarrik egon ondoren inprobisatzen zituen abestiak eta karibuaren marraka entzundako tranpa-jartzaile, nomada eta ehiztari belaunaldiek belaunez belaun irakatsitako Labradorreko antzinako abestiak ere bai. Haurrari gustatu egiten zitzaion; maitasunez eta abestiz eta kolorez inguraturik esnatzen zen eta lotarakoan gurasoen abestiek edertutako ametsetan barneratzen zen bizitza bat hasi zuen.

Aste pare baten buruan Treadway ehizara abiatu zen. Ehiza zuria egitera atera zitekeen azkeneko egunetako bat zen. Izotza maila bateraino urtzen zenean, izadian zuritasuna ehiztariek beren barneko neurri-sistemaren bidez ezagutzen zuten maila bateraino gutxitzen zenean, ez zen ehiza zuririk egiten. Ez ezinezkoa zelako —izotz-multzo handiak izaten ziren oraindik ere ur bazterrean, eta ehiztaria ongi ezkuta zitekeen—, bidezkoa ez zelako baizik; hegazti migratzaileak multzo handitan itzultzen ziren habiak egitera, eta askok txitak zituzten edo berotan eduki behar zituzten arrautzak. Hegaztien bidaiak ehizarako hegaldiak izan ohi ziren, beren kumeentzako janaria bilatzeko hegaldi laburrak, eta Labradorreko ehiztariek bazekiten zer zegoen jokoan. Hurrengo

urteko ehiza zegoen jokoan, baina baita saldoaren bizibidea ere, eta ehiztariek erabat errespetatzen zuten, beren interes berezi oroz gainetik.

Horrela bada, egun horretan, ehizarako sasoiaren bukaera hurbil zelarik, Treadwayk familia etxean utzi zuen, eta gauza bera egin zuten Croydon Harburreko gainerako gizonak ere. Eta horixe egin zuten Thomasinaren alaba Annabelek eta senarrak, Graham Montaguek, Beaver ibaian txalupa zuri batean nabigatzeko.